

Stalking- fenomen, risikovurdering og et eksempel

Berit Botten Synnøstvedt
Nes kommune
og
Siv Anita Tsakem
Sentral fagenhet for tvungen omsorg

- Hva er stalking
- Alvorlighetsgrad
- Kategorier
- Stalking- et eksempel
- Opprettholdende variabler
- Risikovurdering og håndtering

Hva er stalking

- Tvangsmessig forfølgelse, trakassering
- Intens, uhøflig og plagsom, men ikke nødvendigvis ulovlig
- Gjentatt og uønsket (fra offers ståsted) kommunikasjon, forfølgning eller tilnærmelser overfor en person

"The imposition of unwelcome and fear- inducing communications and approaches"

Nair (2003)

- Handlingene kan omfatte atferd som isolert sett er lovlige
- Handlingene kan være amorøse, aggressive eller ambivalente
- Handlingene kan utføres av 3. person- "stalking by proxy"
- Handlinger kan være rettet mot 3. person- "sekundære ofre"

Diversitet

- Varierer i alvorlighet, omfang og natur
- alvorlighet: fra ubetenksom skremming, implisitte og eksplisitte trusler til bruk av vold
- Varighet: fra uker til år
- Et eller flere ofre
- Distansert eller tilnærmingsorientert
- Stalking tenderer til å nærme seg offeret og bli mer alvorlig over tid

- Distansert: telefoner, SMS, brev, cyber- stalking
- Tilnærmings-orientert: kinking, bilpassering, snoking på eiendom
- Direkte kontakt: forfølge, snakke med, trusler, fysisk vold
- Trusler; 50- 70% av tilfellene
- Vold; 30- 50% av tilfellene

Kategorier

- Erotomaniac group
 - offer gjengjelder egentlig følelsene
 - ofte opptatt av status
 - forbundet med personlighetsforstyrrelser
 - ugift, sosialt umoden kvinne med dårlige interrelasjonelle ferdigheter
- Love obsessional group
 - besatt av tanke på å bli kjent med offer
- Simple obsessional group
 - tidligere venn/ kjæreste/ kollega
 - hevnmotiv ofte sterkt

- Kvinne i 40-åra, moderat utviklingshemmet
- Historie i lokalmiljøet
- Intenst opptatt av enkeltpersoner
- Tolket som intens forelskelse, tvangspreget
- Grenseløs atferd

- Trekk og kjennetegn ved "de utvalgte"
 - damer
 - høy "status", bistandsyttere
 - inkonsekvente responser
- Minst 7 personer de siste 15 årene
- Siste fikseringsperson har vedvart i 4 år
- Drastiske virkemidler for å oppnå kontakt
- Kontakten er tvangspreget og ambivalent

Opprettholdende variabler

- Offer passerer leiligheten fast 3 ganger i uka
- Offer gir ulik respons fra gang til gang
- Møter offer på butikken, kulturelle aktiviteter etc.
- Spør etter offer i nærmiljøet
- Møter noen som kjenner offer, snakker om offer eller noen som har hatt kontakt med offer eller kan fortelle noe om offer eller dennes jobb, klienter, familie, bosted etc.

Consider the stalker

When the stalker calls the victim several times in one evening until the victim either "gives in" (e.g. tries to reason the stalker) or offers the stalker some attention (an effective response, such as fear, anger or shock).

These responses serve as a reinforcement for the stalking behavior

It should be noted that sometimes, when a stalker is met with resistance, he or she may actually escalate the stalking behaviors

www.stalkingbehavior.com

Risikovurdering Stalking Assessment and Management- SAM

- Risikofaktorer hos stalker
 - Sinne
 - Tidsbruk
 - Irrasjonalitet
 - Anger
 - Problemer med intime forhold
 - Problemer med ikke- intime forhold
 - Ulykkelig
 - Rusmisbruk
 - Problemer i arbeid/ skole
 - Kriminalitet
 - Andre relevante forhold

SAM forts.

- Sårbarhetsfaktorer hos offer
 - Inkonsistent atferd mot stalker
 - Problemer med ikke- intime forhold
 - Ikke adekvat tilgang til ressurser
 - Problemer med intime forhold
 - Ulykkelig
 - Rusmisbruk
 - Utrygg livssituasjon
 - Bekymret for andre i sin nærhet

Risikohåndtering

- Proaktive strategier
 - > Rigide rammer med hensikt å begrense kontakt
 - > Sosial ferdighetstrening
 - > Miljøregler for sosialt akseptabel atferd ved tilfeldige møter
 - > Vurderer risiko kontinuerlig
 - Spesielt sekundære ofre
- MEN- vi vil aldri ha kontroll over alle variabler...
- Reaktive strategier
 - > avdekke hennes planleggingsstrategier kontinuerlig
 - >kontinuerlig evaluering av miljøregler og tiltak

Takk for oss!

Siv.anita.aasnes.tsakem@stolav.no

Berit.b.synnestvedt@nes-ak.kommune.no